

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken Augustus 18-ik napján, 1815-dik esztendőben.

Frantzia Ország.

Marschal Ney két pompás kastélyokat bírt nem messze *Chateaudün*től az *Eure* és *Ligeris* departamentjekben, egymástól egy fertály órányira. Az égygyiknek neve *Coudreaux* a' másiknak *Premeville*. Most mind kettőben *Prussus* fegyveresek parantsólnak 's élnek a' Marschal úr' konyhájáról. A' *Prussus* Generális, a' ki most ezen kastélyokban vezérkedik, Julius 31-dik napján 500 Frankokból álló hadi adót kívánt *Chateaudün* városától, oly nyilatkoztatással, hogy a' nevezett kastélyok eladattattnak, és ezeknek árrokból az 500 Frankok vissza fognak a' városnak fordittatni.

Tudjuk, hogy a' Frantzia Királynak Julius 24-dikén kiadott végzése szerént, a' *Carnot* neve is abban a' laistromban van, melly azoknak neveiket foglalja magában, a' kik Párisból eltávozni és arra a' helyre menni tartoznak, mellyet a' mostani Politziai Minister *Fouchè* megnevez. *Carnot* tehát ilyen *laconicus* czédula által kérdezte meg *Fouchétól*, hogy hát ő hol vonhatja-meg magát:

Traître! où puis je me retirer? —“

„*Carnot*.

Fouchè így válaszolt:

Où tu voudra imbécille! —“

„*Fouchè*.

(Magyarul. Carnot kérdi Fouchetól:

Aruló! hová vonhatom-el magamat? — Fouchè így felel: *A' hova akarod, gyáva*).

A' *Londoni* újságlevelek beszélnek, hogy *Londonban* egy oly ember van, a' ki azt erőssíti hogy ő a' *Dauphin*, t. i. a' 16-dik Lajos' fia légyen; hogy ő az 1793-dik esztendőben az *Ardennesi* vidékeken egy paraszt lakosnak által adattatván helyette a' temple épületében valami más gyermek halt-meg; hogy ő tavaly a' Generalis *Dumonceau*' közbenjárása által ezt kinyilatkoz-tatta 18-dik Lajosnak. 's hogy ő Felsége azt parantsolta légyen neki, hogy mutassa-meg magát, de ő ezt nem tselekedte; és hogy végezetre ő az Angoulémi Hertzeznének udvarolni akart légyen Angliában az ólta, hogy ő Királyi Hertzeznésege oda által ment, de a' ki azt kívánta tőle, hogy elébb mutassa valami bizonyosságait a' maga erőssítésének, ezt pedig ő csak Frantzia országban viheti véghez.

Egy levélben, a' melly *Arlesből* Jul. 29-dikén indult és Párisba Aug. 5-dikén érkezett-meg, az irattatik, hogy a' Nápolyi Joakim név alatt volt Király, *Murat*, *Toulouban* elfogattatván, minden nálla találtatott dolgokkal egyetemben *Marsiliába* vitette-tett. *Toulouban* és *Avignonban* (*Avenioban*) sok személyek elfogattattak. A' *Journal de Paris* szerént 62-tőre telik azoknak a' házaknak száma, a' mellyek *Nismes* városá-

ban kiprédáltattak; a' kaszárnyaknak egy része is felégettetett.

Mint a' múlt keddi újságban megjegyeztük, a' Frantzia ármáda már most Frantzia országnak csak azt a' részét tartja elfoglalva, a' melly azon a' lineán túl fekszik, mellyet a' Földközéptengernek attól a' pontjától fogva, a' hol a' Rodánus vize abbabéle szakad a' Ligerisnek a' tulsó tengerbe való belészakadásáig azon pontokon lehet húzni, a' mellyek ugyan azon újságunkban megnevezettek. Egyéb nevezetes pontjai között van ezen lineának Orleans városa. Ezt a' várost 600 gyalog és 200 lovas szövetségesek tartották elfoglalva. Az itt lévő hidon négy rendbéli strázsák állottak, tudni illik legelől 4 Prussus lovas, ezeknek háta megett egy gyalog Prussus tsoport, az után a' városbéli nemzeti testörző seregnek egy tsoportja, 's végre leghátul egy belső bátorságra ügyelő tsoport. A' hidon túl 10 vagy 15 lépésnyire, a' víz' bal partjan áll a' Frantzia ármáda' szélső vigyázó tsoportja.

Az újabb tudósítások szerint, mellyek a' Párisi újságokban kiadattak, e' képpen fogják a' szövetséges Hatalmasságoknak seregeik az említett demarcationális, vagy kijelelt lineán innen lévő Frantzia tartományokban megállapodni: A' Prussusok Kis Britanniát (Bretagnét) 's a' Ligeris és Sequana között lévő minden departamenteket, a' Wellington vezérlése alatt lévő Anglusok, Belgák, és Hannoveránusok a' Belgiumi határok és a' Marne között találtató tartományokat, az Austriaiak, Piemontiak, Bavarusok, és Würtembergiek, az Olasz és Helvétziai határoktól fogva az Allier vizéig fekvő departamenteket, 's a' Ligeris jobb partját is Orleans városáig, a' Badeniek és Szaksoniaiak, Austrianak felvigyázása alatt Alsátziát, 's az Oroszok Lotharingiát a' Marne vizéig, fogják ezen tudósítások szerint, megszállani. Provence tartományában csak a' Touloni és Marsiliai vidékeken lesznek kevés számú Anglus és Sárdinai seregek. Párist és ennek környékeit elegyesen fog-

ják a' Szövetséges seregek elfoglalva tartani.

Párisban arra a' vakmerő bátorságra vetemedtek némelyek néhány napok alatt, hogy éppen a' Király' ablakai alatt kiáltozták: *Vive l'Empereur!* pedig csak aligalig lehetett őket a' népnek dühösségétől mególtalmazni. A' *Journal des debates* írja, hogy Augustus 5-dik napján is fordult elő egy ilyen botránkontató mérészség. Estvéli 7 óra tájban, mikor sok ezer lakosok éppen a' magok örvendező kiáltozásaik által a' Királyhoz viseltető szereteteknek bizonyításával buzgólkodtak volna, valamely eszeveszett ekkor is a' sokaság között lapangván, így ordította-el magát egész dühösséggel: *Vive l'Empereur!* Az örvendező kiáltozást egyszerre megzavarta ez a' kiáltás. A' dolog a' *Thuillieria'* ablaka alatt történt; a' Király, ki az ablakból nézte az örvendező népet, hirtelenséggel hátra vonta magát. Gondolják némely jelenlévők, (igy szoll a' nevezett újság) hogy ők azt vették eszékbe, hogy a' Király ezen dolognak szemlélésére eltakarta a' kezével az ábrázatját, mintha el akarta volna titkolni azt a' nagy szomorkodást, a' mellyet némely e' féle elvadult embereknek hitelfelett való megszelidülhetlensége okoz a' szívében. A' gaz ember azonban azonnal megfogattván, bezaratott; és kétségkívül nem fog mostanság *Vive l'Empereur* kiáltozni.

Melly sok ritka műveknek, remekeknek kiatsét gyűjtötték vala a' Frantziák azon néhány esztendőök alatt Párisba, a' míg Európának számtalan könyvesházait, 's múzeumait, minden kedvezés nélkül feldúlták, megtettzik csak ezen egy környűlállásból, hogy a' *Párisi Múzeumnak* az a' szakaszsa, melly régiségek gyűjteményét foglalta magában, annak 1814-dik esztendőbéli láistroma (catalogusa) szerint, csak a' képfaragás' mesterségéről 312 olyan munkákat mutatott elő, mellyek közzül ezen ragadozásnak időszakasza előtt, 21 darabok Ro-

mában a' Capitoliumi muséum, 49 darabok a' Vaticanum, 43 darabok a' Villa-Albani, 26 darabok a' Villa-Borghese, tulajdonai voltak; 35 darabok ilyen felyül való vagy ezímirás alatt fordúltak elő: *Német ország' elfoglaltatásának gyümöltsei*. Három darabok a' VI-ik Pius Pápa' tulajdonai voltak; 5 darabok a' *Velentzei* könyves ház-ból, 3 darabok a' *Modénai* Hertzegéből valók voltak, 's a' többi. — A' Parisi újságírók egy időtől fogva nem kevésbé meresztgetvén szemeiket azért, hogy ezek az oda gyűjtött kintsek vissza vetettetnek, az kívánnák, hogy a' Parisi Museum *Európa' Muscumának* lenni hirdettessék, 's abból néhány templomi képeken kívül egyébét el nevigyennek, azzal a' megnevezhetetlen szemtelenséggel birnak is, hogy nem szégyenlik azt mondani, hogy, ha a' *Parisi Muscum* így megkíméltetne, ezen tselekedet által meg a' a' közönséges nemzeti törvények' fundamentomais megszentelődne, 's az emberek' emlékezetében megújjíttatna, hogy: *Nem szabad volna a' mesterségeknek és tudományoknak munkáit, mint ragadományt elvinni.* — (Jó volt volna a' Frantziáknak egykor magoknak megemlékezni az e' féle igasságokra.)

Augustus 3-dik napján, mint a' Prussus Király' születése napján, a' Prussus test-örző sereg a' Márs' mezejére ki menvén, oda a' Prussus Királyt a' több Szövetséges Fejedelmek kísérték, a' ki ott ezen seregek mustrájokat tartotta. Száz ágyúlövésék tétettek ezen Monárkha' tiszteletére, a' ki ezen napon a' maga életének 45-ik esztendejébe lépett belé. Délutánni 4 órakor cvésivás által innepelté ez a' sereg a' gyeppen a' maga Királya' 's a' Prussus nép' örömének napját, leg szebb rendel.

Az Austriai Császár és Király ő Felsége szállása előtt az úgy nevezett *Magdáléna'* piatzon, estvénként minden nap katonai muzsikát tsinál az Austriai katona muzsikáló kar, melynek halgatására minden-

kor nagy sokaság gyűl össze, hintókban, kotsin, és gyalog, még sok szép 's előkelő aszszonyságok is, mint a' *Gazette de France* erőssíti.

Az Anglus levelekben külömbkülömb szóbeszéd fordul elő arról, hogy miképpen ment véghez Bonaparténak a' Bellerophonra való megérkezése: — *Bonaparte* még ekkor úgy viselte magát, mint Fejedelem, 's még az Anglus Komandánsok is majd tsak hogy nem úgy viselték eránta magokat, mint Fejedelem eránt. A' hajón legelőbb is a' Kapitány' szobáját foglalta - el a' maga számára, 's a' Kapitányt magához ebédre hívatta. Más nap' a' *Süperb* nevű hajón ebédelt az Admirálisnál. A' tengeri katonák kiállottak eleibe parádében; az arbótz és vitorlafákra a' kiadott rendelés szerént felmászott hajós legények, néki hármas *hurrát* kiáltották. Generális *Bertrand* legelőlment fel az Anglus hajóra, hogy *Napoleont*, mikor a' hajóra ki lépik, annak módja szerént megmutassa az Anglus vezérnek, hogy: *Éz a' Császár*. Ki is a' hajóra kilépvén, minden komplimentérozás nélkül egyenesen ment a' Kapitány szobájába, 's onnét izent az Admirálisnak, hogy kedvesen veszi, ha hozzá megyen. A' hajósmestertől sokáig tudakozódott mindenekről; a' hajós katonaságot maga előtt elmarschiroztatta; azoknak fegyvereiket és formaruháikat tetétől fogva talpig sreműgyre vette.

Nagy Britannia.

A' *Londoni* Kurir nagy bosszankodással ír Bonaparténak az Anglus hajóra való kiérkezésekor történt körülállásokról. — „*Bonaparte* alig kapott, úgy mond, az Anglusok oltalmazása alatt bátorságra, és már méltatlanúl vissza-él a' mi nagy szívőségünket. Olyan szemtelen vala, hogy egy Britannus hajón lévén, ott is parantsólni akart, 's a' mi tisztjeinknek véletlen engedelmességeket használván, oly megbetsültetést kapott ezektől, a' melly az ő ellene minden népek által kimondatott ítéletté-

tellel nagyon ellenkezik. Mindazáltal könnyen megjobbíthatnak ezek a' megtévedésből esett hibák, és ő hirtelenséggel megfosztattatik azoktól a' tisztességektől, mellyek tsak a' törvényes Fejedelmeket illetik. Ugy értették, hogy parantsolatot adott ki Országlószékünk, hogy tsak úgy bánnyának velle, mint tsupa Generálissal. A' velle lévő emberek is tsaknem mind elválosztatnak tőlle, 's oly gond fog viseltetui reá, hogy többé semmi féle özszeesküvést ne tsinálhasson."

Egy *Londoni* újságlevelél szerént, *Bonaparte* mikor már a' *Bellerophonon* volt, így szollott az *Anglus* Kapitányhoz: — „Én az *Anglusok*nak kezekbe adtam magamat, de ezt semmi más Hatalmasságnak nem tettem volna, minthogy ha ezek között valamelyiknek magadtam volna magamat, ez annyi lett volna, mintha tsak valamely magános személynek adtam volna által magamat: ellenben, midőn az *Anglusok*nak adom magamat kezekbe, akkor egy egész nemzet szabad akaratjának vetem alája magamat."

Azt is mondotta *Bonaparte* ugyan ekkor, hogy ötét a' *Ligerisi* armáda nagyon kívánta a' maga vezérének, de ő erre telyességgel reá nem vette magát, mint, hogy meghatározta vala magában, hogy, ő érette többé egy tsepp vér is ki ne ontassék.

Az *Augustus* 1-ső napján *Londonból* indúlt tudósításokban így adatnak elő azok a' körülállások, mellyek között *Bonapartének* az *Angliai* Országlószéktől tudtára adatott az, hogy az ő politikai élete, hol, és mi módon végződik-el: —

„*Lord Liverpool* Jul. 28-dik napján dél felé a' Régens Princzhez audientziára menvén, ennek végződése után kabinéti tanácskozás tartatott a' külső dolgokra ügyelő ministerium' Cancelláriájában, 's ennek is vége lévén egy Státusposta küldtetett-el az Országlószéknek *Bonapartét* illető végzésével a' *Plymouthi* kikötőhelybe. —

A' *Bellerophon* Jul. 26-dikán érkezett vala meg ezen kikötőhelynek külső öblibe, a' hol azonnal parantsolatot kaptak *Eurotas* és *Briton* Fregátok, hogy ezen Lineahajó mellett állapodjanak-meg két felől, az ágyus tsajkák kozzúl pedig haton, mellyek kozzúl mindeniken egy Hadnagy és 8 köz ember űlt, oly módon rendeltettek ki, hogy szüntelen körös körül járván, semmi némű hajót ne engedjenek közelíteni a' *Bellerophonhoz*. Ez a' parantsolat oly szerosan eleikbevolszabattatva a' vigyázóknak, hogy ahoz a' kerülethez, melyben ezen tsajkák szünetlenül köröskörül jártak, egy vitorlakötél nyire semmi fele hajónak nem volt szabad közelíteni. A' soksága azon hajónak, mellyek ezen szoros parantsolat mellett is tsak ugyanközelíteni iparkodtak a' *Bellerophonhoz*, véghetetlen volt, melyre nézve némaly tsajkákra, mellyek a' strázsáló tsajkáknak kiáltására sem ahartak eltávozni, ezek néhány versben kisütni kén-telenítették ágyuikat. —

„*Bonaparte* még azon estve, melyen ide érkezett, irt, mint mondják, *Lord Keith*hoz, arra kérvén, hogy jelenjen-meg nálla a' hajon, de nem kapott választ levelére. Igen szép tiszta idő lévén estvéli 6 óratájban kiállott *Bonaparte* a' hajó' hátuja' padlására, 's onnét szemlélte valami 20 minutáig a' véghetetlen sokaságot, a' melly bizonyos távolságra, tudni illik a' mennyire oda közelíteni szabad volt, a' *Bellerophon*t körül vette. Kapitány *Maitland*, 's több *Anglus* tisztek, a' kik mellette állottak, kalapjaikat a' kezekben tartották.

„Az ő *Szent Helena* szigetére való számkivettetését illető végzést, mellyet eránta az *Angliai* Régens Princz a' több Hatalmasságokkal egygyütt tett vala, 29-dikben viték-meg néki a' közelébről megnevezett Biztosok, tudni illik a' Hadi Al-Titoknok *Bunbury*, 's a' *Lord Bathurst* fia, *Lod Keith* egyetemben. Mikor a' megmondattott néki, hogy ez után mint tsupa Generális úgy fog tartattatni, nagyon elkedvetlenül,

's mivel már hallott volt valamit a' felől, hogy ötöt *Szent Helena* szigetre küldik szakivetésbe, erre nézve írta volt Lord *Keit*-hoz a' feljebb említett levelet, a' melly tele volt leghevesebb ellenmondásokkal. Végezetre a' hivatal szerént való végső ítéletet is meghalgtván, ekkor úgy nyilatkozatta-ki magát, hogy néki jusa légyen az ezen számkivettetés ellen való *protestálás*. — Azonkívül, hogy a' véle lévő személyek között csak igen keveset vihet-el magával *Helena* szigetére, a' pénzt és a' sok egyéb kintset is elvették tőle, mellyet a' hajóra magához vett volt. Mind ezeket vissza adják a' Frantzia Országlószéknek, mint törvényes tulajdonosnak. — Admirális *Sir Cockburn* a' *Nordhumberland* nevű Linea hajóval, mellyen *Bonaparte* ül, 's az ezen expeditzióhoz tartozó Fregátokkal és egyéb hajókkal, *Julius*' utolsó napján már útnak indult *Helena* felé.

Rövid summázatja azoknak a' történeteknek, mellyek a' Bonaparte Elba szigeté-ről való visszajövetelétől fogva, az ő politikai pályafutásának utolsó napjaiban előfordultak :

Napoleon Bonaparte Mártzius 1-ső napján 1815-ben lépett ismét ki a' Frantzia földre, meilyet 1814-ben Aprilisben elhagyni kényszerített vala; Mártzius' 20-dikán ment-bé Párisba; *Junius*' 1-ső napján tartotta itt a' maga úgy nevezett *Majusmezejit*, a' hol egy új Constitúziót hirdettetvén-ki, magát ismét a' Frantziák Császárájának lenni megesmértette, 's mint Császárt úgy köszöntette. Utját *Jun.* 12-dikén reggeli 3 órakor Párisból az Északi ármádához vette, melytől magának és barátjainak nagy győzedelmeket ígért. Nyoltz napmúlva azután, *Junius* 20-dikán, mint Szökevény, titkon, ismét vtszsaérkezett a' fő városba a' *Thüillériába*, nem tudván a' nagy uraságra enylúlhetetlen szomjuhosszal vágyakodó ember már most mit tenni

egyebet, hanem hogy megverettetésének önnön legyén hívívő postája, hogy *Frantzia* országnak az idegen győzedelmes seregektől léjendő elborittatását maga hirdesse-ki, 's a' magára ruházott Császárságról másod versben is lemondjou. Katonai életét *Junius*' 18-ikán végezte-el, 's már most mint minden bitangoló' eleven példája minden uraságtól meg meztelenülve mint politikai élete' elvégződésének tulajdon kihirdetője, úgy álla-ki a' világ théatromára, a' maga rész szerént volt bámulói, rész szerént gyűlölői eleibe. —

Az ő *Wellington* és *Blücher* által való megverettetése után harmad nappal tette-le *Napoleon Bonaparte* a' Császári Koronát, egy nyilatkoztatást intézván a' Frantzia nemzetéhez. Képzelni lehet, mi némű megilletődést okozott ez az ily hirtelen érkezett nyilatkoztatás a' fő város' lakosai 's annak az embernek pártfogói, barátjai között, a' ki ily sok és előre elláthatatlan inségeket vont erre a' szép országra. Sokakat még mind azoknak a' győzedelmeknek örvendetes következéseiről való álmodozások kecsgettettek, mellyeket a' *Junius* 15-dik napjától fogva 18-dikáig, 's még ezen nap is egész délig, minden felé széllyel küldözött örvendetes posták gerjesztettek-fel. Mely retteneteségi tsattanáshoz hasonlítóknak kellett osztán annak a' hirtelen való hirnek lenni, hogy az, a' kibe sokak ily nagy bizodalmost ily nagy megtsalattatással helybeztették, maga, titkon Párisba futott, menedéknek keresésére, 's hogy az ő testörzői 's az ő *Elbai* vitézei, a' kik néki mind addig hízeldésből, *Père la Violette*, és *Jean de l'Epée* nevet adtak vala, vagy elhullottak, vagy a' kik megmaradtak is, minden hozzá való bizakodásokat elvesztették. A' futó seregeket *Jun.* 19-dikén reggel 10 órakor hagyta oda, de a' mellyek már ekkor nem *vivatot*, hanem *átkot* kiáltattak utánna: Utóljára még egy Bataliont rendelt volt egy hidra, hogy ott álljon eleibe a' futó so-

kaságnak, de ez az egész Bataliont a' vízbe taszította. A' kétségbeesés miatt már ereje sem volt a' nagy embernek. Ilyen állapotban érkezett vissza a' Thilleriába, a' hol hűséges embereivel tanátskozván állalta, hogy a' koronát meg nem tarthatja, tehát egy 'szemfényvesztő áldozatot akart tenni, a' melly ha elfogadtatott volna, úgy is az *Első*, és nem *Második Napoleon* uralkodott volna. A' próba azonban megtéetett. A' *Bonaparte*' Ministerei, *Carnot*, *Fouche*, *Caulincourt*, és *Davoust*, Jun. 21-dikén bevitték az az ő lemondását a' két Kamarákba; melly által ezek mind ketten nagyon megilletődtek; a' lármázás olyan lett mindkettőben, mint ha az 1789-dik esztendőbeli nemzeti gyűlések tértek volna vissza. Ismét beszélni lehetett hallani olyan embereket a' kik még az elsőbb felfordulás' ideiből valának esméretesek, mint *Lafayette*, *Lameth*, 's mások. Végezetre mind a' két Kamara követséget küldött hozzá; a' *Pairek*' Kamarája tudtára adatta neki azért való köszönetét, *hogy a' maga nagy hirű politikai életének maga véget vetett*. A' képviselők' Kamarája pedig, a' nemzetnek azért való köszönetét adatta neki tudtára, *hogy az Országlásról a' fia'* részére mondott - le. Mingyár ekkor egy *Interimalis* Országlószerket is neveztek ki a' két Kamarák, melynek tagjaivá tétettek: *Carnot*, *Fouche*, *Caulincourt*, *Grenier*, és *Quinette*. Ezek Jun. 23-dikán gyűlekeztek legelőbb özsze a' *Fouche*' előlülése alatt a' Thuilleriában. Ugyan ezen napon a' II-dik Napoleon megismerése forgott kérdésben a' két Kamarákban. A' képviselők' Kamarájában *Regnauld* és *Manuel*, a' Bonaparte leghevesebb parátjai, hathatós beszédekkel jóvállották a' fia' megismerését, és végre ez a' Kamara

ki is kiáltotta *Második Napoleont*. — A' *Pairek*' Kamarájában *Lucian Bonaparte*, a' ki ezen időben igen tsudálatos személyt jádzott, tette az első javallást. Beszedjét ezen szavakon kezdette: *A' Császár meg-halt! éljen a' Császár!* — Itt azonközben nem talált a' dolog oly heves pártfogókra, mint a' képviselők között. Az első nap nem végeztetett-el a' kérdés, 's az esküvés másnapra halasztatott, de a' mikor már csak ez a' *Lucian*, Bonaparténak ez a' tsudálatos magaviseletű testvér ötse, a' ki az ő Császári pályafutásának csak most a' végén kezdett vala véle tartani, egyedül jelent vala meg a' hűség' hitének letételére. —

Igy állottak a' dolgok a' midőn a' nevezett Régensek az utolsó eszközhöz nyúltak, t. i. hogy a' Szövetséges Hatalmasságok' hadi szállására követséget küldöttek, de a' melly ott meg nem halgattatván, jó válasz nélkül tért vissza. Státustanátsos Gróf *Otto* sem mehetett-el Angliába, a' kit oda hasonló követségbe rendelt vala az Interimalis Országlószerék. Végezetre ilyen félelmes környülállások között elkövetkezett az az időpont, melly az egész dolgot új lábra állította. Már ekkor a' Szövetségesek ketőzött lépésekkel közelitettek a' város felé; végzetre 8-dikban oda bé is mentek; az ő jelenlétek a' lármázóknak tsendességet parantsóst; 8-dikban maga 18-ik Lajos is bément oda az őtet váróknak örvendező sokasága között; még csak az ezt megelőzőt napon is sok Párisiak készek akartak lenni, legalább szóval, arra, hogy a' három színért meghalljanak, 's most még is a' Király' bemenetelekor fejéknél egyebet senki nem látott. A' Király haladék nélkül hozzá fogott az Országlás' foglalatosságaihoz.

Aug. 16-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 330 1/2 forintot Váltótulában.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 37.

A' Magyar Kurir 66 - dik darabjához.

A' legújabb tudósítások Bonapartéről: —

Még az Augustus 2 - dik napján kijött Londoni újságok is tsupa Bonapartébol állottak. Emlitik egyebek között, hogy az alatt míg a' *Bellerophon*nak minden közösülése félbe volt szakadva, az azon lévő hajós legények igen együgyű de elmés telegrafust gondoltak-ki az újságkivánó népnek kielégítésére. Krétával igen nagy betűkkel irkálták-fel egy táblára szüntelenül a' következőket: — Most *felöstökömöz — most Kapitány Maitlandal égygyütt a' szobában van — most a' tisztjével égygyütt ir — most ebédel — most a' hajó fedelére megy-ki, 's több e' félék. — Ezen telegrafusi levelezésnek segedelme által jöttek-ki a' következő újságok is a' nép közzé: —*

Bonaparte' reggeltől fogva délutáni 4 oráig szokott írni két Generálisával együtt; ekkor ki szokott menni a' hajó fedelére; több versben kijelentette boszszankodva azon való tsudálkozását, hogy az őtet nézni kívánó néppel tele lévő tsaikákat, mellyek a' *Bellerophon* körül tsavarogni szeretnének, két Fregátok szoritják - el tőlle, holott mint ő gondolja, egy 74 ágyus *Linea* hajó tsak elégségesnek tarthatna arra, hogy az ő elszökhetését megakadályoztassa. Mikor a' hajó fedelén tartózkodik, hol a' tisztekkel hol a' hajós legényekkel beszélget, hol pedig Generális *Bertrandné* olvassa előtte az *Anglus* újságokat. Eleinten, hogy a' mostani kedvetlen állapotjában valamennyire megkimélljék, a' *Times* és a' *Kurir* nevű újságleveleket, mellyekben ő felölle igen gyakran nagyon éles igasságok találtak, mikor lehetett eltitkolták tőlle, mellyet ő eszébe vévén, megparantsólta, hogy éppen azokat olvassák-el minden nap előtte. Azért, hogy *Helena* szigetire vi-

szik, igen nagyon boszszankodik, azt mondja, hogy ő tsak oly feltétel alatt adta-fel magát, hogy *Ángliába* lakhassék, az *Anglus* levelek pedig azt erőssitik, hogy e' nem igaz, mert az *Ánglus* hajós Kapitány meg határozott módon tudtára adatta néki, hogy ő tsak minden feltétel nélkül veheti-fel őtet a' maga hajójára.

Beszéd közben elő hozta *Bonaparte* Kapitány *Maitland*nak a' *Watterloónál* Jun. 18-dikán történt verekedést is, és azt mondotta, hogy néki nem volt ennél hevesebb tsatázása soha, hogy a' *Frantziák* kétségbe eséshez való módon verekedtek, 's tsák az *Anglusok'* hidegvérű megrettenhetelenségének lehet tulajdonítani, hogy a' tsatát elvesztették; hogg ha *Lord Uxbridge* meg nem sebesedets volna, az *Ánglus* lovasság őtet két minuta alatt már elfogta volna, 's hogy *Wellington* jobb hadi vezér, mint ő.

Magyar Ország.

Nagy Sz. Miklós Jul. 17-dikén 1815. Ezen *Mező-Város* lakosinak igen örvedetes napjok volt, 's örök emlékezetre méltó a' tegnapi nap. Egy nagy templomnak ugyan is, mellyet itten a' *R. Catholicusok* számára, a' *Földes Úr Nagy Sz. Miklósi Gróf Nákö Sándor* Ő Nagysága, maga tulajdon költségén épített, tegnap tétett-le fundamentom köve *N. Mélt. Csanádi Püspök Köszeghy László* Ő Excellenciája által több ezer emberek jelen léteben ahíttatos szép pompával. Ez iránt a' szükséges intézetek, maga a' Gróf ide haza nem lévén, a' Grófnéja, született Méltóságos Gróf *Festetics Theresia* Aszszony Ő Nagysága, és az *Üradalom Praefectusa* *Pegonyi György* Ő által szorgalmatos gondoskodással előre megtétettek; 's a' Gróf,

né neves emlékezetére, ezen templom Sz.
Théréziának ajánltatott.

B é t s.

A' Királyi Magyar Felsőleges Udvari Cancellariánál eddig Registránsi hivatalban, szorgalmatosan és hasznosan viselt Titt. *Hávor Lőrincz* Úr T. N. Posony Vármegyei Tábla Bíró, ugyan ezen Fels. Cancellaria' Archivumánál Adjunktussá, a' megüresült Registránsi hivatalra pedig *Neulinger Mihály* udvari Notárius úr, kegyelmeesen kinevezettek.

T. T. Szily Ferentz Szent-Péteri Plébános és Udvardi V. Esperest Urat sok és külömbkülömbféle egyházi és világi érdemeire való tekintetből Posonyi Kánonokká tenni méltóztatott Fels. Urunk.

J e l e n t é s.

Pestenn, Könyv-áros *Eggenberger* és *Müller Uraknál*, 's S. Patakoun a' *Collegium Könyves házában* taláztatnak e' következő munkák:

1. Egy Akadémiai Oratio Németül. „Ueber die Selbstkenntniss“, melly Erlángában Báró *Guirette* emlékezetére közönségesen tartatott. 15 kr.
2. Értekezés a' Magyar nyelv természetiről 's tulajdonságáról Németül. „Ueber die Aehnlichkeit der hungarischen Sprache mit den morgenländischen, nebst einer Entwickelung der Natur und mancher bisher unbekannten Eigenschaften derselben.“ Leipzig 1796. 3 for. 30 kr. Ez, a' Tudósok Gyűlésében felolvastatván Erlángában, annyira meg kedvellették a' Magyar nyelvet, hogy azt a' Szerzőnek — meg kérettetvén — tanítani kellett nem csak a' Tudósoknak, hanem még a' szép Nemenn lévőeknek is.
3. Magyar Grammatica Németül. „Versuch einer magyarischen Sprachlehre etc.“ Erlangen 1797. 1 for. 30 kr.

4. Értekezés a' szóknak származásokról a' Magyar nyelvben. „Dissertatio philologica de vocabulorum derivatione ac formatione in lingua Magyarica Pestini. 1815. 2 for. 30 kr.

Ezen három munkában olyan tulajdonságai fedeztetnek fel a' Magyar nyelvnek, mellyeket másutt nem lehet fel találni. Mind ezeket írta Beregszászi N. Pál; és taláztatnak nála is, Pestenn a' Hatvani uttszában Nro. 491.

T ü d ó s i t á s.

Pesti Könyváros Kiss Istvánnál a' TT. PP. Piaristák Háza alatt lévő boltban egyebekben kívül ezek is meg taláztatnak.

Bonaparte Napoleon volt Frantzia Császár életének le írása tulajdon képevel, tsinos boritékban 8. Pestenn Kiss István, Könyvárosnál 1815-ik esztendőben. — Ezen új tökéletes, a' most jövő Janos Fő vételi Vásárban arrúba fog botsajtodni.

A' három Magyar nagy Királyok' viselt dolgainak rajzolatja, Fessler után magyarra fordítottatott, a' három Magyar Királyok metzset képeikkel 1815 in 8vo kötve 3 for.

Frantziaúl két hónap alatt olvasni, érteni, irni is beszélni meg tanító Nyelvmester; Kästner negyedik ki adása szerént Magyar nyelvenn ki adatott 1815 in 8vo kötve 3 for.

Felelet a' Mondolatra, néhai Bohagy Gedeon Urnak a' Mondolat tzimű Pasquilus-ra 1815 in 8vo boritékkal kötve 1 f. 30 kr. Dsengischán, Khamok Khámja és Karizmei Szultán Mehemet történetei; örmeny és görög nyelvből fordította Sabel Boldi'sár, két metzset képpel in 8. kötve 2 for.

A' levegőnek rövid ismértetése. Irta Nagy Leopold, kegyes oskolabeli Szerzetet Papja 1815. 8. kötve 1 for. 80 kr.